

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivista (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Rumena nevarnost.

Komaj se je začela vojska med Rusi in Japonci, že se je povsod govorilo o rumeni nevarnosti; nekateri so pretiravali, drugim pa ni bilo to vprašanje kaj mar, ker niso poznali kitajskih in japonskih razmer in napredovanja teh dežel. Sedaj pa, ko so japonski topovi v korejski cesti oznanili svetu, da se je v Aziji povzdignila velevlast, ki je kes vsem evropskim, sedaj zopet sili na dan problem o nevarnosti, ki preti Evropi ed mongolskih plemen. Ta nevarnost ni prazen strah: veliko večja je, kot se misli; podrla pa bo evropsko nadvlado v Aziji le polagoma in s pomočjo gospodarskih faktorjev. V „Revue des deux mondes“ objavlja Peter Leroy-Beaulieu zanimive podatke o gospodarskem razvoju Kitajske, ki bo največ pripomogel do kulturne povzdige azijskih narodov.

Do leta 1895., ko se je s simonoseškim mirom končala kitajsko-japonska vojska, niso imeli tujci na Kitajskem druge pravice, kot to, da so smeli kupčevati po nekaterih prostih lukah; ker niso smeli v Kitajski sami ustanavljati produkcijskih naprav in izboljšati kitajskih produkcijskih sredstev, niso mogli vzbuditi med Kitajci večjega ekonomskega gibanja. Simonoseška pogodba je storila dvoje: odkrila je vse hibe Kitajske, obenem pa dala Evropcem mnogo pravic. Ugledni kitajski redoljubi in državniki so jeli razmišljati o reformah, tujci so pa kazali pot, po kateri se dajo sile Kitajske prav porabiti in uravnati. Evropci so dobili dovoljenje, da smejo začeti z industrijskimi podjetji po prestih lukah in da smejo prodajati, kupovati, zamenjavati in dati v najem zaloge blaga po vsej Kitajski. Kmalu se je začel pravi lov za vsakovrstne koncesije, železnice, rudnike, pristanišča. Vstaja bokserjev je bila reakcija na rapidno prodiranje tujcev; pokazala je, da v kitajskem plemenu živi mnogo samozavesti in da si ne da reform vsiljevati. Odtodaj je stopila na površje druga plodovitejša misel: reforme morajo na Kitajskem izvršiti Kitajci sami; s tem pa tudi evropski vpliv gineva. Od leta 1895. do 1903 se je povišal kitajski izvoz za 50, uveč pa za 90 odstotkov. Toda trgovina in promet se nista samo razširila, temveč postala sta tudi raznovrstna, vedno več strok in podjetij se snuje po velikem kitajskem cesarstvu: mesto Sangaj je postalo azijski Manchester. Največji gospodarski preobrat pa se je izvršil na Kitajskem od leta 1895 s tem, da se jeli povsod graditi železnice. Evropci so si od kitajske vlade izposlovali dovoljenje, da smejo zgraditi progo 12000 kilometrov. Od te proge je doslej zgrajenih 5100 km., včevši 2650 km. mandžurske železnice; še to leto bodo otvorili 1000 km., ostali načrt pa še vedno popravljajo, spopolnjujejo in razširjajo.

Uspehi Kitajske se nam zdijo le zato manjši, ker jo nadkriljuje Japonska, toda pri tem ne upoštevamo posebnih razmer japonskih. Če izvezamo Japonce, potem ga ni v Aziji naroda, ki bi tako hitro napredoval v teku devetih let, kot ravno Kitajski, dasi je obsežna in reforme kaj počasi prodirajo v vse sloje tega ogromnega državnega telesa. Napredek Japonske pa Kitajski tudi neizmerno koristi; vzlic vsem nasprotjem, ki obstoje med tema dvema narodoma, bosta edina, kadar se bo šlo za specifično azijske interese. Vse kaže, da se bo, kar se je jelo na Kitajskem uvajati, tudi izpeljalo in če bo kitajski promet, ki sedaj znaša 1800 milijonov frankov, raste v istem razmerju kot je od leta 1895—1900, bo znašal leta 1930 devet milijard, to je veliko več, kakor znaša sedaj francoski. Tu pa moramo upoštevati še to, da bo sedanja rusko-japonska vojska izvila tujcem velik del prometa iz rok in položila kapital v domače roke.

Troje dejstev ustvarja za Evropo posebno veliko nevarnost od strani Kitajcev: Kitajska moč je neizčrpna, če se vzdrami; ljudstvo je delavno, lokavo, zmerno in kakor

nalašč ustvarjeno za trgovino; japonski vpliv se širi, Kitajci pa, ki bivajo po Evropi, delajo na vso moč, da svojo domovino preosnujejo po modernem vzorcu. Toda japonsko prodiranje ni vplivalo samo na Kitajce; vsi francoski listi so zadnje dni poročali, kako se veselijo japonske zmage Anamci v Indo-Kini. „Univer“ je grajal francoske socialiste, ki so se veselili ruskega poraza in jih je opozoril na nevarnost, ki vsled tega preti Francoski v vzhodni Aziji. List piše: „Sedaj so ekstremne stranke na Francoskem vzradoščene, toda če bi imele toliko patriotizma in zmožnosti kot Viljem in toliko veselih nad, kot Indio-Kitajci, bi uvideli, da utegne Francoska v Aziji izgubiti vse“. Neizmerna sila počiva v Kitajski neporabljena. Polje obdelujejo z istim primitivnim orodjem kakor pred tisoč leti, obrt gre svojo staro počasno pot. Le južne pokrajine ob obrežju pošiljajo svoje ljudi v Avstralijo, sprednjo Indijo, južno Afriko in severno Ameriko, da izpodrivajo belo pleme. Če se pa Japonci posreči zbuditi Kitajsko in bodo uspeli reformni poizkusi kitajskih državnikov, bo Evropa in Amerika strepetala pred gospodarsko močjo in ekspanzivno tendenco rumenokožcev. Kitajska ima vse pogoje, ki so potrebni za gospodarski razvoj: vodá, premoga in železa; vrh tega je Kitajec praktičen in zmeren; v vseh mestih vzhodno-azijskega obrežja je vsa trgovina v kitajskih rokah.

Taka je „rumena nevarnost“. Preobrat se najbrže ne bo izvršil takoj, a gotovo. Morda je to migljaj, naj se Evropa jame sama preustrojevati in delati intenzivneje za svojo lastno povzdigo, mesto da nosi drugam s svojo kulturo vred tudi svojo gospodstvaljnost. Japonska pa je prva azijska država, ki je podrla konservativne tradicije Azijscev, in je kakor nalašč ustvarjena, da zdrami mongolsko in malajsko pleme, prava gospodarja Azije.

Državni zbor.

Dunaj, 19. junija

Lokalne železnice.

Že v petek je zbornica pričela razpravo o vladnih predlogah glede nekaterih lokalnih železnic. Po teh načrtih se vlada pooblašča, da sme za sedem lokalnih železnic, ki jih zgrade delniške družbe, prevzeti za 3.680.000 kron glavninskih delnic. Za ozkotirno železnico Preworsk-Bahófi pa vlada prevzame še za 318.000 kron glavninskih delnic. Kakor kaže, vlada moče več prevzeti državne garancije za lokalne železnice. Garancijo hoče prepustiti deželam ali delniškim družbam ter podpirati zgradbe lokalnih železnic le z delnim nakupom glavninskih akcij. Ako se udomači ta način državne podpore, bodo hudo udarjene posamezne dežele, ki pač ne morejo prevzeti garancije za razsežno omrežje lokalnih železnic, katere so več ali manj dovodnice k državnim železnicam. Vendar pa je v odseku zatrdil sedanji voditelj železniškega ministrstva, da hoče vlada za posebno važne lokalne železnice še vedno prevzeti državno garancijo.

V razpravi je poslanec Pfeifer stavil naslednjo resolucijo: Vladi se naroča, da glede podaljšanja dolenskih železnic preko Belokrajine (Crnomelj-Metlika) stopi v dogovor s kranskim dež. odborom ter preskrbi potrebne priprave, da se sprejme belokranjska železnica v načrt železničnih zgradb.

Začasni proračun.

Jutri se prične razprava o začasnem proračunu za dobo od 1. julija do konca l. 1905.

Kvotna deputacija.

V kvotno deputacijo so bili izvoljeni: Abrahamovic, Baumgartner, dr. Fiedler, dr. Foit, Kaiser, dr. Menger, Poves, baron Schwegel, grof Zedwitz.

Rusko-japonska vojska.

Stanje ruske armade. — Bitka se je pričela?

London, 19. junija. „Central News“ poroča iz Odeze: Ruski častniki in moštvo resno pričakujejo sklepa miru. Opustili so že vsako misel za nadaljevanje vojske.

Berolin, 19. junija. Iz Peterburga poročajo: Vesti o sklepu premirja se nikakor ne petrujejo. Od ruske armade na bojišču se poroča, da so tja dospeli vesti o miru napravile silen vtis. Ruska armada je sedaj bolj gotova zmage ko prej, ker se je iz sedanjih dogodkov v vojski veliko naučila, posebno se je razvila nova artiljerijska taktika, nadalje so terenske razmere za Ruse vedno ugodnejše in armada se hitro izpopolnjuje. Duh čet je pod novim poveljnikom izvrsten. Pod temi razmerami se je manj bati zopetne japonske ofenzive ko pa notranjih nemirov v domovini, ki morajo slabiti pogum vojakov in bi utegnili morda prisiliti vlado proti njeni volji skleniti mir.

London, 19. junija. „Daily Telegraph“ poroča včeraj iz Londona: Ruske reserve so potisnjene naprej, da ojačijo fronto. General Linevič se je v Spinkaju razgovarjal s svojimi generali. Kurokijev predstraže stoji le 7 in pol milje oddaljene od ruskih. Ruska sila pred Kurokijevo armado je baje močna eno divizijo z 20 topovi.

London, 19. junija. „Central News“ poroča iz Odeze: Privatna poročila iz Harbina poročajo, da je stanje ruske armade žalostno in je vsaki dan resnejše. Upanja na uspeh je vedno manj.

Pariz, 19. junija. „Echo de Paris“ poroča iz Peterburga, da se je pričakovana bitka v Mandžuriji že pričela. Japonci so pričeli z ofenzivo in Linevič je baje že moral zapustiti svojo prvo obrambeno črto.

New York, 19. junija. Vzhodnokitajska ali mandžurska železnica bo baje prevzela garancijo za vojno odškodnino. Glasi se, da Japonska nikakor ne vstraja pri zahtevi, imeti v oblasti strateško precejšeni Port Artur, ako se ne oglasi zanj nobena velevlast.

Rusi v Mongoliji.

London, 19. junija. „Daily Telegr.“ poroča iz Tokia: Opirališče konjenice so Rusi napravili v Pedui v Mongoliji. To je dokaz, da Kitajci ne morejo varovati nevtralnosti in izraža se bojazen, da bo Rusija zasedla Mongolijo, ko bo pregnana iz Mandžurije.

Za brambo Vladivostoka.

London, 19. junija. Sesti trdnjavski topničarski polk je prišel iz Kronštada v Vladivostok, kjer napravlja sedaj nove utrdbe ter še bolj utrjuje že obstoječe pozicije. Tudi ženijske čete so ojačene.

Bolezen v Harbinu?

London, 19. junija. „Daily Telegr.“ poroča iz Tokia včeraj: Brzjavka poroča iz Cintava, da divja v Harbinu kolera in davica. Vsak dan zahtevajo te bolezni na stotine človeških žrtev. 56.000 oseb je bolnih ali ranjenih. Zunaj mesta so napravili 18 izoliranih barak.

Port Artur.

Cifu, 19. junija. Japonci so evropske in ameriške tvrdke pozvali, naj zapuste Port Artur in odstranijo svoje blago.

Ojačenje ruskih čet na Sahalinu.

London, 19. junija. Ruske čete na Sahalinu so ojačene s topništvom, od katerega je en del nastanjen v Korzakovu.

Zaradi potopljene ladje „St. Kilda“.

London, 19. junija. Reuterjev urad poroča iz Peterburga včeraj: Angleški poslanik je opozoril zunajnega ministra grofa Lamsdorffa na slučaj parnika „St. Kilda“,

ki ga je dne 5. t. m. potopila ruska pomožna križarica, ter na posledice, ki bi lahko nastale iz tega. Poslanik je zahteval primerne odškodnine in odrede naj se nemudoma odredbe da se onemogoči ponavljanje takih slučajev. Grof Lamsdorff je obljubil, da bo vso zadevo takoj predložil mornariškemu ministru, ter je pristavil, da se je v zadnjem času dovolj storilo za varstvo nevtralnih ladij. Slučaj „St. Kilda“ je osamljen in temelji najbrže na pomoti.

Naslednik Avelanov.

Peterburg. Car je sprejel Avelanovo demisijo. Avelanov naslednik bo baje admiral Čuknin.

Posledice odstopa velikega kneza Alekseja.

Pariz, 18. junija. Peterburška poročila poročajo, da se bodo z odstopom velikega kneza Alekseja in admirala Avellana izvršile v ruski mornarici važne reforme. Avellanov odstop je tu neprijetno dirnul, ker je bil Avellan eden onih, ki so ustvarili francosko rusko zvezo.

Pariz, 18. junija. Iz Peterburga poročajo, da pričakujejo v glavnem ruskem mestu, da bo Aleksejev odstop znamenje za velike kneze, naj zapuste Rusijo. S tem bi bile ozdravljene notranje razmere in odstranjena bi bila velika zapreka, ki ovira reformo armade. A doslej je od carske rodbine le še veliki knez Aleksej voljan zapustiti Rusijo ter se preseliti v Pariz, kjer je njegova palača zanj že pripravljena.

Poročila o miru.

London, 19. junija. Pariški dopisnik „Daily Maila“ trdi, da je nemški cesar poprašal gotove vesti, glede sklicanja mednarodne konference za ureditev vzhodno-azijskega vprašanja. Uspeh te akcije je odvisen od izida bližajoče se velike bitke v Mandžuriji.

Peterburg, 19. junija. Zunanji minister je včeraj obvestil tukajšnjega poslanika Združenih držav, da je Rusija popolnoma zadovoljna, da se določi Washington za sestanek pooblaščenecv Rusije in Japonske.

Za nadaljevanje vojske.

„Svjet“ priobčuje članek, v katerem razlaga, da mir, ako bo sklenjen, ne bo pomiril Rusije. Japonska moč bo rastle od dne do dne. Japonska bo storila vse, da se dvigne i Kitaj ter se preporedi kakor Japonska. Za Rusijo bo potem položaj vsako leto nevarnejši. Zakaj naj bi potem Rusija sklepala mir ob taki perspektivi? Čemu naj posluša domače in zunanje nasprotnike, ki ji žele le ponižanja in propad? Ako so Japonci dovolj močni, zakaj ne zasedejo Koreje, ne anektirajo Mandžurije, naj se okrepe ob Amurju, zavzamejo naj Vladivostok — ne sreča ni večna, pride tudi naš čas! Ganili se bodo naposled tudi naši generali, naposled se bodo pojavila sila, ki bo zahtevala od njih odgovornosti za njihove akcije. Naša vojska ne bo za vedno pozabila tradicij starih časov. Naposled se bo spomnila, da so naši generali prvi šli v boj in se niso skrivali pred svinčenkami. Mi v Rusiji še nismo izmučeni od vojske, in najsi zahteva še toliko žrtev. Peterburg, Moskva in druga mesta niso poslala v vojsko še niti enega človeka, tudiotem še nismo nič slišali, da bi šli v Mandžurijo naši višji krogi in naši bogataši! Potrebno je, da se tudi oni pošljejo na bojišče! Sicer pa naša evropska vojna sila še itak ni izčrpljena. Vsi nemiri po Rusiji so umetno aranžirani iz Peterburga in v organizaciji teh nemirov sodelujejo elementi, ki bi sami morali biti izvor reda in prava. Našim notranjim neredom ni težko napraviti konca. S sklicanjem „Zemskega sobora“ bi bil položen temelj pomirjenju in rešene bi bile vse intrige.

Poslanec Baksa o položaju.

V Kolínu je poslanec Baksa izjavil, da Cehi ne bodo nikdar dovolili ustanoviti češko vseučilišče v kakem provincialnem mestu, kakor zahtevajo Nemci. Baksa je priporočal, naj se Cehi pogajajo z Mažari, a naj z vso pozornostjo slede državno-pravnim vprašanjem na Ogrskem, Češkem in osobito na Hrvaškem.

Gautscheva izjava.

Ker so vložili Schönerer in njegovi tovariši ugovor, da bi se izročila predloga o začasnem proračunu brez prvega branjca odseku, namerava Gautsch pri prvem branju razviti svoje načrte. Ministrski predsednik namerava izjaviti, da se bo vlada pri imenovanju uradnikov za Češko ozirala na obe narodnosti in na potrebe prebivalstva. Na Moravskem namerava ustanoviti vlada dvoje vseučilišč in izpopolniti oba praška vseučilišča. Končno bo izjavil, da ne bo storila vlada ničesar ne da bi se sporazumeli obe narodnosti. Vse, kar bo storila vlada, bo izvršila na zakoniti način in ne namerava ničesar ukreniti po odredbah.

Težko, da bi se Cehi zadovoljili s tako površno izjavo.

„Narodni listi“ izjavljajo, da Mladočehi nočejo od ministra glede češkega šolskega vprašanja in uradnega jezika akademiške izjave, ampak pozitivnih naredb, ki bodo Cehom zagotovile češko vseučilišče na Moravskem in češki notranji uradni jezik.

Češko vseučilišče na Moravskem.

„Lid Novi“ izjavljajo, da se Gautsch ne more več izogniti zahtevi ustanovitve češkega vseučilišča na Moravskem. Češki zastopniki morajo zdaj odločno zahtevati, da ustanovi vlada vseučilišče. Poročajo, da bo češko vseučilišče najbrže v Kromerizu. „Cas“ piše, da se češki poslanci ne morejo zediniti za kraj, kje naj bi se na Moravskem ustanovilo češko vseučilišče.

Ogrska kriza.

Konec nadvlade rodbine Tiszze. Z odstopom Tiszze je zaključena zgodovina malone 40 letnega vladanja kalvinske papeške rodbine Tiszze na Ogrskem. Duša in središče ter pravi avtokratje nedavno še vsemogočne ogrske liberalne stranke so bili kalvinci Tiszze rodbine. Dasi niso vedno sedeli na ministrskih sedežih, so vodili vso politiko in narekovali, kje li postani ogrski poslanec, minister in plemič na Ogrskem. Bolj nejevolja proti samovoljnosti Tiszzevega li kaj drugega je povzročila poraz liberalne stranke na Ogrskem. Kakor mora so tlačili liberalci ubogo ogrsko ljudstvo. Nikjer ni zadobilo judovstva v razmerno tako kratkem času toliko vpliva, kakor ravno na Ogrskem. Ogromna zemljišča mnogih ogrskih plemičev so prešla v judovske roke in mali kmetič je zadolžen uboga para raznih judovskih pijavk. Da bi pa ljudstvo tega ne opazilo, je pa liberalna stranka skrbela, da je z vstrajnim zatiranjem nemadžarskih narodov odvrnila pozornost od judovskega oderuštva. Tudi protiverska gonja z vpeljavo civilnega zakona je morala služiti temu namenu. Na Ogrskem veje zdaj svežeji duh. In te nove stranke bodo, ko dobe krnilo v roke, morale skrbeti za socialno zakonodajo, razširjanje volivnega prava itd. V socialnem oziru bo gotovo za ogrsko ljudstvo boljše pod Košutevo, kakor je bilo pod Tiszzevo rodbino. Res je sicer, da nova Fejervaryjeva vlada ni nič drugega kakor poizkus, še nekaj časa vladati po liberalnih načelih. A Fejervary se ne bo vzdrljal dolgo, ker nima večine. Sploh pa smemo pričakovati z Ogrskega še mnogo presenečenja in o tem, kako se razvijajo stvari na Ogrskem, nemore danes nihče ničesar vedeti.

Novo ministrstvo je sestavljeno sledeče: Fejervary, ministrski predsednik, začasni finančni minister in minister a latere; Jernej pl. Lanyi, pravosodni minister; Ladislav pl. Vörös, trgovinski minister; Jožef pl. Kristoffys, minister za notranje stvari; Francišek Bihar, honvedni minister; pl. Lukacs, naučni minister; Andrej pl. Györgys, poljedelski minister; Stefan pl. Kovačević, hrvaški minister. Baron Fejervary je obiskal včeraj voditelje opozicije, Daniela Banffija in Košuta, ki pa ni bil doma. Lukacs je izjavil, da ne prevzame naučnega ministrstva, a ga je pregovoril Fejervary, da vseeno prevzame ministrstvo. Poročajo, da namerava odstopiti več nadžupanov, ker ne marajo služiti Fejervaryjevi vladi.

Fejervary uradnikom. Ko so bili predstavljeni novemu ogrskemu ministrskemu predsedniku uradniki ministrstva za notranje stvari, je rekel Fejervary: Sprejel sem mesto ministrskega predsednika v svoji visoki starosti v teh težkih časih in razmerah zato, ker sem prepričan, da bi bilo težko dobiti kako drugo osebo, ki bi prevzela to nalogo. Upam pa stem služiti kralju in domovini. V okvirju zakona hočem iz-

vrševati posle in upam, da si pridobim na klonjenost, ki mi bo omogočila poravnati nasprotja.

Liberalna stranka proti novi vladi. Izvrševalni odbor liberalne stranke je razpravljal včeraj o stališču, ki naj ga zavzame stranka nasproti vladi. Upajo, da stranka ne razpade. „Pester Llyud“ poroča, da bo sklenila stranka resolucijo, v kateri izjavlja nezaupanje novi vladi, ki nima večine v zbornici. Ker je vlada ne-parlamentarna, jo stranka ne more podpirati. To je popolna nezaupnica, ki se le malo loči od stališča, ki so je zavzele opozicionalne stranke. A liberalci pograjajo tudi združeno koalicijo, ker je onemogočila imenovanje parlamentarne vlade in kralja prisilila, da je moral imenovati nestransko ministrstvo.

Opozicija. Na Košuta je naredilo kraljevo lastnoročno pismo vtis, da želi kralj posvetovanja strank združene opozicije, ki naj bi sestavile svoj načrt. Iz kraljevega pisma je razvidno, da je kralj naklonjen Mažarom, a se ne more otresti predsodkov, ki so takorekoč izročilo vladarske hiše. Ti predsodki povzročajo, da kralj ne ugotovi vojaški izpremembi, ki jo želi večina. Clani deželne kazine nameravajo predlagati, naj odbor izključi iz kazine Lukacs, Vörös in Gyorgaja, ker so postali ministri v Fejervaryjevem ministrstvu. Vojni minister Pitreich in novi honvedski minister Bihar sta obiskala včeraj zborničnega predsednika Justha. Pitreich je rekel, da zdaj ne kaže rešiti vojaškega vprašanja vsled sedanjega evropskega položaja. Ugodni trenutek za rešitev vojaškega vprašanja bo, ko zavlada dobra volja za paritetno ureditev vojaških vprašanj. Justh je izjavil, da hoče v prihodnji zbornični seji z najostrejšimi sredstvi skrbeti za vzdrževanje reda. Upajo, da večina sprejme kraljevo pismo na znanje z onim dostojanstvom, ki pristojna večini. Apponyi je izjavil, da kraljevo pismo prav nič ne izpremeni stališča, ki ga je zavzel.

Nova enciklika Pia X.

Danes so objavili okrožnico sv. očeta na italijanske škofove. Enciklika kaže zopet, kako stoji cerkev vedno na višku časa in upošteva vse, kar pridobiva naš vek na kulturnem polju.

V tej okrožnici, poslani v prvi vrsti italijanskim škofom, govori sv. oče o novi političski organizaciji katoličanov v glavnih obrisih. Papež namerava ustvariti v Italiji katoliški centrum po zgledu nemškega; socialno središče katoličanov naj bo „Unione popolare“, kakor ga je zarisala „Civiltà Cattolica“, naslanjajoč se na nemški „Volksverein“. Temu naj stojita ob strani „Unione delle istituzioni economiche“ (nekaka „Gospodarska zveza“) in „Unione elettorale“, volilna zveza. Papež hoče predvsem, naj se enkrat začetno praktično izvajati katoliška načela in postavi versko in socialno preosnovo Italije na narodni temelj. Papež izjavlja, da se cerkev vedno lahko prilagodi potrebam časa in družbe in s tem ne zatajuje načela vere in npravnega reda, izročeneja ji od Kristusa. Katoličani pa morajo biti, kadar ustanavljajo večje socialne naprave, če se dotikajo verskih načel, poslušni sv. stolici, drugače pa, kjer se gre le za posvetne zadeve, so popolnoma prosti in neodvisni. „Volilna zveza“ naj pripravljajo katoličane za uspešno volilno akcijo, ki bo pripomogla italijanskim katoličanom do zmage.

Italijansko vseučiliško vprašanje

se reši, kakor poroča „Tiroler Tagblatt“, še v tej sezoni drž. zbora. Italijansko pravno fakulteto nameravajo ustanoviti v Roveredu. Vlada je zato, da se to vprašanje reši prej ko mogoče.

Rusija.

Ljudsko zastopstvo bo sklicano že meseca septembra, kakor poroča „Czas“. V kratkem izide tozadevni ukaz.

Gorki. Sodnijsko postopanje proti Gorkemu so potlačili popolnoma.

Prijeti prekucuhi. „Berliner Tageblatt“ poroča, da so v Sivarskaj zaprli dva jako vplivna člana bojovne organizacije. Našli so v njujinem stanovanju osem izdelanih in nad sto še ne izdelanih bomb. — V Peterburgu so pa prijeli nekega mladeniča, ker so sumili, da namerava napad na Trepova.

Car sprejme zastopnike zemstev. Car je povabil 18. t. mes. zastopnike zemstev v Petrov dvorec.

Izgredi in nemiri. Agitatorji so na delu, da povzročijo v vilnski, kovnski in mohilevski guberniji protijudovske, v Tiflisu in Baku pa proti Armencem naperjene napade. V nekaterih krajih so bili krvavi boji med kmeti in vojaki. Stavkajo poštni uradniki v Moskvi. Izdali so oklic, v katerem naglašajo, da so se od 1. 1881. nadalje zvišali stroški za mornarico za 1,200 000 rubljev vsako leto in se je izdalo poleg tega še dve milijardi, ne da bi bila imela država

kako korist. Na opravičene zahteve poštne uradnikov se pa ni nikdar ozirala ruska vlada.

Izpred sodišča.

Slabo plačano svarilo. Dne 14. majnika je v Frkovi gostilni v Podmolniku pilo več gostov. Ker se je neka delavka v krčmi nespodobno vedla jo je zato posestnik France Okorn posvaril. To dejanje pa ni ugajalo navzočemu delavcu Janezu Susterju, ki je s sekiro zamahnil proti Okornovi glavi, a ta mu je udarec s roko prestrigel vsled česar je dobil poškodbo na levi podletji, nakar je obdolženec pobegnil. Ko je pa Okorn čez nekaj časa zapustil gostilno, priletel je Sustar z motiko oborožen za njim, ter ga je ž njo na desno ramo tako vdaril, da se je zgrugil, na tleh ležečemu je pa zadal še tri vdarce. Obdolženec je bil obsojen na 15 mesecev težke ječe.

„Ofreht“, ki nekaj izda je prišlo delati več domačih fantov posestniku Janezu Kozjeku v Brišah. Gospodar je dal fantom 2 litra žganja, katerega so tudi domači pili. Na gospodarjevo pripombo, da je njegov sin Janez pijan, vdaril je ta z roko ob mizo. Navzoči fantje so ga skušali pomiriti, a zastoj. Prišlo je do pretepa, katerega sta se sosebno vdeležila posestnika sin Janez Kucler in mizarski pomočnik Franc Gabrovšek. Prvi se je oborožil s polenom, drugi s stolovo nogo. Pri tem pretepu je bil gospodar Janez Kozjek težko ranjen, pa tudi več drugih navzočih je prejelo lahke poškodbe. Sodišče je Kuclerja obsodilo na 2 meseca težke ječe, Gabrovška pa na 5 dni zapor.

Sleparski agent. Matija Černivc, agent pri trdku Jax v Ljubljani se je izučil za mesarskega pomočnika. V zadnjem času je bil agent za šivalne stroje. Nekega dne je oddal trdku naročilni list na ime šivilje Marija Capuder šivalni stroj, katerega se poplačati zaveže v mesečnih obrokih po 6 K. Ta šivalni stroj imel bi se postaviti v njeno stanovanje Radečkega cesta št. 2. To se je tudi zgodilo, razlika je bila samo ta, da to ni bilo stanovanje naročnice, marveč obdolženčeve, kateri je to naročilo samo fingiral in trdku Jax esleparil za 170 K, kajti ta šivalni stroj je prodal, češ, da je njegova last neki Urši Capuder v Trzin in denar pa zase porabil. Ker le ni bilo plačila, je kasneje trdka zvedela, da ima Urša, a ne Marija Capuder stroj, ter je proti nji vložila tožbo na plačilo 160 K. Ta je pred sodiščem izjavila, da ne stoji s trdku Jax v nobeni zvezi, ker je ona stroj le od Črnivca kupila. Slednji je pa lažnjivo pod prisego pri sodnji pričal, da on ni nikdar trdil, da je stroj njegova last; marveč Jaxova, kasneje se je pa le Črnivčeva goljufija odkrila in ga je zato sodni dvor obsodil na 6 mesece težke ječe.

Dnevne novice.

Blamaža nad blamažo.

Edina želja naših liberalcev na tem svetu je menda še ta, da se vedno zopet blamirajo. Včeraj smo sporočili, s kako nepojmljivo neumnostjo so falzificirali vso obravnavo o kongru in kako so „justificirali“ slovenske poslance, ki jih ni. Doslej so lagali vsaj toliko pametno, da je imelo nekaj videza resnice. Odslej pa bodo lagali s suverenim zaničevanjem vseh oziror. — Včerašnji uvodnik „Narodov“ to dokazuje. Naslov mu je seveda „Klerikalna taktika“. Dr. Tavčar je „osebno častivreden nesebičen mož“, ker se je pri Francičevih gavgah intabuliral na šest ubogega črvička brez očeta in matere, na vsoto, ki je enaka nameravani celoletni kongru za župnika in za kaplana. On je „nesebičen mož“, — o teh duhovnikih pa piše, da „žró, žró, žró“... On ima sam toliko dohodkov, kakor sedaj vsaj štirideset kaplanov — a ti so, ki „žró“, ki „izsesavajo“ ljudstvo, on pa, ki še ni steril najmanjše javno koristne stvari, se izigrava kot dobrotnik ljudstva. Človek, ki je masno plačan za delovanje, ki je vse kaj drugega, nego ljudstvu koristno, se drzne sramotiti može, ki služijo ljudstvu z vsemi svojimi silami. Pri vseh napravah, ki so v korist ljudstvu in namenjene, da dvigajo njegovo blagostanje, delujejo duhovniki brez plačnjo, dasi morajo prestati zato toliko preganjanja. Človek pa, katerega politični sistem je ves naperjen proti ljudstvu in ki brani še oderuštvo v naši deželi, se drzne napadati može, ki stoje tako visoko nad njim, da jih niti ne doseže strupeni duh njegovih ust, ki so včasih poželjivo hodile okoli farovške kuhinje. — „Slovenski Narod“ se ni drznil priobčiti debate, ampak samo psuje po svoje. In izmed nemških listov je mogel najti le

dva, ki odobravata početje dr. Tavčarjevo: Socialnodemokraško „Arbeiter Zeitung“ in judovsko „Neue Freie Presse“. V priznanju teh dveh se zdaj soladi načelnik one liberalne stranke, ki je včasih svojima stricema obetal, da bo vsikdar branil vero in svetinje slovenskega naroda. Psovke „Slov. Naroda“ padajo nazaj na njegovo glavo.

Slovenci na Vestfalskem.

Münstrski škof na Vestfalskem je naročil nemškemu duhovniku v krajih, kjer bivajo Slovenci, da poskrbe za slovensko božjo službo. Poslal bo dva klerika na Slovensko, da se tu popolnoma privadita slovenskega jezika. In v Avstriji?

Komedija se nadaljuje.

So botna „Laibacher Zeitung“ prinaša ponovni razpis nadučiteljske službe v Dobropoljah. Na prvi razpis, ki je potekel menda dne 15. marca, so se oglasili za to mesto štiri učitelji. Okr. nadzornik je predložil kvalifikacijsko tabelo krajnemu šolskemu svetu v Dobropoljah. Razvrstil je kompetente tako le: Legat, Strukelj, Judnič, Jaklič. Krajni šolski svet je ta red nekoliko preobrnil in predlagal: Jaklič, Strukelj, Judnič, Legat. Dež. šol. svet bi bil lahko izbral in se držal ali predloga svojega okr. nadzornika, ali predloga kraj. šol. sveta, ali pa bi bil izbral samostalno iz „zlate srede“. Toda naj je dež. šolski svet preobračal listino kandidatov, kakor je hotel, tega kar bi bil rad našel, ni mogel najti med njimi, namreč: vrednega naslednika sedanjemu nadučitelju. Na tem mestu namreč ne zadostuje samo nadučitelj, ampak s tem dostojanstvom mora biti združeno pri sedanjih razmerah tudi dostojanstvo „rabeljčka“ in očitno je, da izmed sedanjih kompetentov nobeden ni za tako prostaško dostojanstvo. Dež. šolski svet si je hotel kasneje pomagati na način, da bi bil koga kazensko poslal v Dobropolje. Zakaj je to plemenito misel opustil, ve samo ožji krog. Vso hinarvščino gotovih oseb pa kaže pristavek v razpisu: „Die früher eingelegten Gesuche haben ihre volle Giltigkeit“, ko mora vendar vsak vedeti, da je zgoraj navedenimi kompetenti dež. šol. svet popolnoma obračunal. Radovedni smo, kdo izmed učiteljstva bo tako kolegialen, da se bo pogajal za ponujano mu „dostojanstvo“, oziroma, kateri „kreaturi“ je deželni šol svet naročil, prositi za službo „rabeljčka“ v Dobropoljah.

„Slovenska Matica“.

V včerašnji odborovi seji „Slov. Matice“ je bil izvoljen za predsednika zopet dež. šolski nadzornik g. Fr. Levec, za prvega podpredsednika g. Peter Grasselli, za drugega podpredsednika g. kanonik Ivan Sušnik, za blagajnika pa g. dr. Jožef Stare. Ključarja sta gg. dr. L. Požar in dr. Fr. Zbašnik.

— Socialnodemokraške surovosti. Včeraj smo poročali o socialnodemokraškem napadu na poslanca dr. Scheicherja. Socialni demokratje so napadli dr. Scheicherja v Rohrbachu, ko je vstopil v voz, pobili na tla in ga suvali z nogami. Metali so nanj kamenje ter mu s kamenjem nosno kost močno ranili. Dr. Scheicher ima izbita dva zoba. Zdravniki trdijo, da bo izgubil eno oko. V današnji seji državnega zbora bodo kršč. socialci vložili nujni predlog, v katerem se poziva vse vlada storiti, da bodo v bodoče taki izbruhi socialnodemokraške „svobodoljubnosti“ nemogoči.

— Zavarovanje za starost in onemoglost in nedeljski počitek v odvetniških in notar-skih pisarnah. V državnozborni seji dne 15. t. m. je odgovoril vodja pravosodnega ministrstva dr. Klein na tozadevno vprašanje sledeče: V seji visoke zbornice dne 2. decembra 1903. stavili so gospodje poslanci Žičkar in drugovi do prejšnjega vedja pravosodnega ministrstva vprašanje, ali je pri volji vplivati na to, da se zadeva glede zavarovanja za starost in onemoglost zasebnih uradnikov in uvedenja postavnega nedeljskega počitka v odvetniških in notar-skih pisarnah reši. Deloma isti predmet zadeva vprašanje, katero so stavili na me gospodje poslanci Choc in drugovi dne 21. marca t. l., če je vlada pri volji čimprej predložiti državnemu zboru načrt zakona zadevajoč uvedbo nedeljskega počitka skozi celo leto v pisarnah odvetnikov, notarjev, kreditnih zavodov, posojilnic itd. V sporazumu z gospodom ministrom notranjih zadev čast mi je, da odgovorim na to sledeče: Tikajoč se v prvi vrsti želje, da se vprašanje glede

pokojninskega zavarovanja zasebnih uradnikov in njihovih rodbin hitro reši, dovoljujem si, pozivajoč se na odgovor, dan v seji te visoke zbornice dne 10. junija 1901. na vprašanje gospodov poslancev dr. Marchet in drugov ter dr. Slama in drugov, ponavljati, da je napredovanje te zadeve odvisno od te visoke zbornice, oziroma socialno-političnega odseka, kateremu se je to zadevni vladni predlog v posvetovanje odkazal. Preidoc na vprašanje glede uvedanja nedeljskega počitka v zgoraj navedenih pisarnah, čast mi je naznaniti, da se pravosodno ministrstvo že leta in leta trudi, uvedanju nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah po možnosti peto ugoditi. Naredbe izdane v tej zadevi odvetniškim in notarskim zbornicam imele so tudi uspeh, ker je že sedaj v mnogih pisarnah omenjene vrste uveden nedeljski počitek. Čeravno so se pa tudi, kakor gospodje poslanci Choc in drugovi v svoji interpelaciji povdarjajo, mnogostevilne in med temi tudi dve največji odvetniški zbornici izrekli za uvedanje nedeljskega počitka, se žalibog še sedaj ne more dognati tista složnost v izrazovanju zastopanja stanovskih koristi, katera bi pripuščala, da se postavno uvedanje nedeljskega počitka v teh pisarnah vzame resno v pretres. Ne glede na izjave nekaterih zbornic, ki so se zoper popolni nedeljski počitek, ali celo zoper vsako omejitev nedeljske službe izrekle, se je od mnogih zbornic dokazovalo, da bi prisilna omejitev pisarniškega dela, ne da bi se istočasno nedeljski počitek uvedel tudi pri hranilnicah in posojilnicah, društvi ter drugih kreditnih zavodih povzročila občutljive poškodbe pridobitnih interesov odvetniškega in notarskega stanu. Slednji ugovor, čegar upravičenost se pač ne dá utajiti, in kar, mislim, da tudi gospodje Choc in drugovi priznavajo, bi se dal odpraviti, ako se istočasno uvede nedeljski počitek pri kreditnih zavodih. Z ozirom na znane življenjske navade kmetskega prebivalstva dozeva se pa za sedaj taka naredba za neizvršljivo, ker bi zaprti kreditni zavodi ob nedeljah to prebivalstvo prisililo, si po drugem potu svoje kreditne potrebe zadovoljiti ali za svoje vloge si drugod ugodnega mesta poiskati. Iz tega razloga torej vlada žalibog za sedaj ne more obljubiti, da bi kmalu mogla predložiti načrt zakona, kakoršnega si gospodje interpelantje želijo. Presim pa, da se sprejme pri tej priliki zagotovilo, da bo pravosodna uprava temu vprašanju posvetila slej ko prej svojo posebno pozornost in da ne bo zamudila nobene se ji nudeče prilike, da postanejo posamezne še nasprotujoče zbornice in njih udje željam pisarniških uradnikov bolj naklonjeni. Tako je pravosodno ministrstvo še le v novjšem času porabilo priliko ter z naredbo od 14. aprila 1905, št. 5473 odvetniškim in notarskim zbornicam podalo navodilo, po katerem bi se dalo po njegovem mnenju željam pisarniških uslužbencev redno ustreči. Ker bodo zbornice istočasno imele priliko o tem sklepati, če in katera načela bi se dala tudi brez postavne ureditve kot obvezilno pravilo za izpopolnjevanje nedeljskega počitka postaviti in na kak način bi se za splošno izrivanje teh načel dalo poskrbeti, smem pač upanje izraziti, da se bodo razsodni blagohotnosti odvetnikov in notarjev posrečilo, do postavne ureditve tega vprašanja vstvariti položaj, kateri bi opravilne zahteve uslužbencev tudi tam po možnosti upošteval, kjer se to dosedaj še ni zgodilo.

— Člani slovenskega gledališča na Češkem. Dne 24. t. m. bodo igrali v smihovski areni v Pragi Maksima Gorkega igro „Na dnu življenja“. Kot gostje nastopijo člani slovenskega gledališča v Ljubljani. Gdč. Ružena Noskova igra Nasto, gdč. Otilija Spurna igra vlogo Vasilise in gospod Oton Boleška vlogo Satena.

— Samoumor polkovnika. Na Dunaju se je ustrelil polkovnik Reitz pl. Reitzenegg, poveljnik koroškega pešpolka št. 7.

— Laško iredentovsko surovost in divjaštvo ostro osvitluje nova poulična pesem tržaških in istrskih pomorskih pobalinov, ki proslavlja Frenota, ki je lani v starem mestu v Trstu zavrtno zabodel policajca Nagodeta, ki je padel kot žrtev svojega poklica, umorjen od propalega mladeniča. Pesem pravi, da je Freno „ljubil svojo domovino Italijo“. Pesem poje ves laški Trst, v prvi vrsti njegove „signorine“. Žalostna priča tržaških razmer! Zakaj politična oblast, v prvi vrsti „slavni“ ravatelj tržaške policije, g. Busich, ne prepove takih pesmi?

— Mrlič v ognju. Iz Pulja poročajo, da je pri mrtvaškem odru 22letne Marije Monai padla sveča na rakev in užgala mrtvaški oder, ki je zgorel. Pohištvo je tudi pogorelo. Truplo je skoro popolnoma zgorelo.

— Shod delegatov državnih uradnikov, ki se je vršil 18. t. m., je sklenil, da se prosi vlado, naj takoj postavno uveljavi, da se aktivitetna doklada vsteje penziji in da vlada kmalu zniža službeno

dobo od 40 na 35 let. Organizacija državnih uradnikov v Avstriji obsega 45.000 oseb.

— Strela je udarila 17. t. m. v občinsko hišo v Kandiji pri Novem mestu.

— Razpisana je učiteljska služba v Vrhovem.

— Goreče železo v oči je brizgnilo na Javorniku delavcu Greg. Zvanu ter ga nevarno poškodovalo.

— Poročil se je g. Al. Jonke, želez. sprevoznik z gdč. Rožo Pitschnig. — V Zalogu pri Postojni se je poročil posestnik in krmar g. Ivan Stefan z gdč. Tončkom Gnezda.

— Samoumor. V Trstu se je zastupil 23letni natakak Ljudevit Klee-wein, doma iz Beljaka.

— Izprembe v misijonski družbi. C. g. Fr. Kitak je prestavljen iz Celja v Ljubljano, čč. gg. Urban Nežmah in Mihael Klančnik iz Ljubljane v Celje, č. g. Alojzij Nastran iz Ljubljane v Schwarzach na Solnograškem. Novoimenovani superijor pri sv. Jožefu nad Celjem je č. g. Mihael Klančnik.

— Za domačo slamnikarsko obrt. Tudi časopisje v Bosni in Hercegovini priobčuje „Slovenec“ oklic za podporo slovenske slamnikarske obrti v Domžalah.

— Osepnice in očesna bolezen so v rovčarski občini že močno ponohale.

— Letoviški list kopališča Bled je prišel zopet izhajati in izkazuje, da so bili na Bledu od 1. maja do 15. junija 103 tuji.

— Nova tovarna v Zagrebu. G. Filip Reiner iz Karlovca bo ustanovil v Zagrebu predilnico. Nova tovarna bo obsegala 5667 kvadratnih metrov.

— Krepak sunek iz gostilne. V Celovcu so aretirali ključarskega pomočnika Arturja Racka, katerega dolže, da je iz neke gostilne v Celovcu s tolike silo vrzel 46letno Terezijo Gärtner, roj. Rauber, da je mrtva obležala na tlaku.

— V zadevi tržaških bomb je potrjena prvotna obsodba. Prizivi proti pre nizki kazni so odklonjeni.

— O. Ivan Zibrat. V Karlovcu je umrl 15. t. m. frančiškan in umirovljeni gimnazijski profesor o. Ivan Zibrat v 78. letu svoje starosti. Kot redovnik je bil gimnazijski profesor v Novem mestu, potem je pa odšel v Karlovec, kjer je deloval nad 40 let. Ko je l. 1901. daroval svojo zlato mašo, mu je karlovske meščanstvo z vsemi ondnotnimi društvi priredilo sijajno bakljado in serenado. gotevo izredno odlikovanje za redovnika. Naj v miru počiva!

— Domača umetnost. Tukajšnji tapetnik in zal pohištva g. D. Puc izumil je posteljo, ki se premeni v divan. — Za to iznajdbo podelil se mu je patent številka 33.004.

Štajerske novice.

Š Prestavljeni so: Davčni praktikant g. Stefan Suc iz Slovenje Bistrice v Maribor, g. Franc Kosar iz Maribora v Ormož, davčna adjunkta g. Franc Resnik iz Brežic v Maribor in g. Ubal Meixner iz Maribora v Marenberg, g. Alfred Drobnič pa iz Celja v Sent Lenart v Slov. Goricah, g. Ignac Orvatič je iz Brežic prestavljen v Lipnico.

Š Bombo so našli pred samostanom redemptoristov v Ljubnem Bomba je bila že prižgana, a je vsled nezadostne konstrukcije ugasnila.

Š Silno točo, ki je ucičila skoro vse pridelke, so imeli v vzhodni Štajerski 18. t. m.

Š Akademična podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu si je izvolila na prvem rednem običnem zboru dne 16. t. m. sledeči odbor: Predsednik cand. phil. Ivan Steblovnik („Triglav“), podpredsednik stud. chem. Viktor Plehan („Triglav“), tajnik stud. phil. Martin Malnerič („Zarja“), blagajnik stud. phil. Vekoslav Mum („Triglav“), odbornikov namestnik stud. iur. Janko Leskovec („Tabor“).

Ljubljanske novice.

Ij Domači pešpolk št. 17 — v Ljubljani! Kakor se sedaj v dobropo- učenih vojaških krogih z gotovostjo zatrjuje, utegne priti naš pešpolk št. 17 prihodnjo pomlad, to je meseca aprila l. 1906 iz Celovca v Ljubljano.

Ij Smrtna kosa. V Zagrebu je umrla gospa Leopoldina Brilli rojena Soklič, rodod Ljubljanka. — V Ljubljani je umrla hišna posestnica gospa Alojzija Zitterer rojena Napret. — V Gornjem Dravogradu je umrl upokojeni polkovnik Friderik Marx, ki je gimnazijo študiral v Ljubljani.

Ij Ljudska veselica pevskega društva „Ljubljana“, katera se je vršila v nedeljo na Koslerjevem vrtu, privabila je kljub precejšnji konkurenci jako lepo šte- vilno občinstvo. Na jako okusno dekorira-

nemu vrtu pričelo se je kmalu prav živahno gibanje, in med ubranimi udarci vojaške godbe se je pridno uporabljala šaljiva pošta, srečkanje in srečelov, metale so se serpentine in koriandoli. Poleg tega je bilo polno drugih zabav. Pevski zbor društva je pod eksaktnim vodstvom g. prof. Dekleva nastopil v treh zborih ter svojo nalogo rešil nad vse častno. Posebno ugajal je veliki zbor „Delazak Hrvata“, kateri pa radi ne- primernosti prostora ni prišel do iste veljave, katero bi zaslužil. Pri tej točki se je uvidelo, da društvo razpolaga z izbornim pevskim materijalom, in je posebno pohvalno omeniti soliste, namreč gg. Dachsa, Globel- nika, Polaseka, Pavška Sl. in Bukška, kateri zadnji je s svojim ob- sežnim glasom posebno imponiral. Otroške igre, katere so se vršile na travniku za vrtom, napravile sd mladini dokaj zabave in občinstvu izvabilo mnogo smehu. Moralčen in finančijelen uspeh veselice je bil jako povoljen in je društvu na tem uspehu le čestitati.

Ij Gospa Verhunc, rodod Ljubljanka, je angažirana na dvorne opero v Monakovem, kjer je te dni z velikim uspe- hom nastopila.

Ij 45 jubilej svojega državnega de- lovanja obhaja 15. sept. sluga licealne knjiž- nice g. Franc Bole.

Ij Utopljenca so potegnili 12. t. m. iz Sore pod vasjo Snožet v kamniškem okraju Utopljenec, kojega identiteta se še ni dognala, je okrog 30 let star, srednje postave, dobro rejen, plavih las in majhnih brk. Obleden je bil črno. Truplo je ležalo v vodi kakih 14 dni in ni bilo najti na njem nobenih znakov zločina.

Ij Za kruhom. Včeraj se je odpe- ljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Kranjcev in 32 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 20 Kranjcev in 40 Hrvatov.

Ij Kap zadela je danes ob pol 12. uri 38letno Antonijo Večerino, ženo mest- nega policijskega nadstražnika. Bila je takoj mrtva.

Ij Društvena godba priredi jutri zvečer koncert v restavraciji pri „Levu“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 v.

Ij Tatvina. V dnevih 13. ali 14. t. m. je do sedaj še neznan tat ukradel neki dami dva zlata prstana. V enem je bil udelan safir, okrog katerega je bilo sedem briljan- tov, vreden 144 K. Drugi je liki kači z dvema glavama. V eni glavi je bil briljant, za oči pa dva rubina. V drugi glavi je bil smaragd, za oči pa dva mala briljanta, vreden 60 kron.

Ij Otroke odpeljala. Včeraj je odpeljala 50letna tašča Marija Garvasova v Trstu tri otroke nekega železniškega usluž- benca. Tašča je bila pri njem na obisku. Ker je pa nekoliko slaboumna, je pobrala vse tri otroke in se odpeljala z njimi proti Ljubljani. Otroci so v starosti od 8 mesecev do 6 let.

Ij Ljubljanska plinarna je imela v preteklem poslovnem letu čistega dobička 54.646 K 68 v.

Razne stvari.

Najnovejše.

Simplonski tunel. „Corriere della Sera“ javlja, da mine najmanj še leto dni, preden izroče simplonski tunel prometu, ker gradnje zelo počasi napredujejo.

S fosforjem zastrupila je pri Budjevicah neka Antonija Hak svoje pastorko Albino Hak, ki je bila pri njej na obisku. Namešala ji je fosforja v mleko, ki ga je uživala pastorka po zdravnikovem na- svetu. Kmalu po zavžitju ji je postalo slabo in v malo trenutkih je umrla. Morilko so izročili okrognemu sodišču v Budjevicah.

Kočijaži stavkajo v Brnu. Radi ljubosumnosti je zabod- del na Dunaju na cesti mesarski pomočnik Oleszuk delavko Slapeka ter je hotel tudi sebe zabosti, kar so pa mimoidoči pre- prečili.

Stoletnico Schillerjeve smrti so slovesno praznovali tudi — Japonci.

500 ljudij ubitih. V Jusovski (gubernija jekaterineslavska) je v nekem rovu pri neki nesreči bilo ubitih 500 ljudi.

Nesrečna železnica. Iz Bal- timore poročajo: Na zahodni marylandski železnici je včeraj ponoči pri Westminsteru osebni vlak trčil skupaj s premogovnim. — Pri tem je bilo mrtvih 23 oseb, skoro iz- ključno železničarji.

Telefonska in brzojavna poročila.

Naši poslanci za pravice Slovencev.

Dunaj, 20. junija. Situacija se je da- nes v drž. zboru zopet poestrla. Z ozirom na agitacijo, da bi se zadeva laške pravne fakultete rešila še v tekoči poletni sezoni je „Slovanska zveza“ sklenila, naj gre njen

predsednik dr. Susteršič k min. pred- sedniku Gautschu ter naj zahteva od njega, naj poda pri prvem branju proračuna tudi glede Slo- vencev obvezno vladno iz- javo za ustanovitev sloven- skega vseučilišča. Gautsch je odklonil, da bi sedaj podal tako iz- javo. Radi tega je v današnji seji načelnikov klubov izjavil dr. Susteršič, da ne pritrdi sestavljenemu programu in da si klub ohrani prosto roko. Načelnik ru- sinskega kluba Romanzcuk je podal izjavo v dr. Šusteršičevem smislu. Na- čelnik liberalne slovenske državno-zborske četvorice dr. Ferjančič ni podal nobene izjave. Dr. Susteršič je naznanil stališče „Slovanske zveze“ dr. Pacaku in ostalim češkim voditeljem.

Dunaj, 20. junija. „Slovanska zveza“ je danes v svoji klubovi seji soglasno izra- zila ogorčenje proti popolnoma neresničnim obdolžitvam, katere je v petkovi seji drž. zbora zaklical poslanec Stein proti poslan- cema Šukljeju in Zitniku ter je z ozirom na brezdvomno poštenost obeh po- slancev izjavila, da ne smatra za po- trebno, se še dalje ozirati na Steinove iz- bruhe.

Dunaj, 20. junija. Nujni predlog kr- ščanskih socialcev v zadevi napada na dr. Scheicherja se je danes v državnem zboru zapoznil, ker je Klofač zahteval dobesedno čitanje došlih vlog. Klofač pravi, da bo to toliko časa zahteval, dokler vlada ne odgovori na njegovo interpel. v zadevi prepovedi sokelske slavnosti na Dunaju. Nato sta govorila Wohlmeier in Seitz potem Schuhmeier, ki je dolžil kr- ščanske socialce, da so krivi socialnode- mokraških surovosti. Sprejet je bil konec debate. Za glavna govornika je zbornica izvolila krščanskega socialca dr. Pataia in socialnega demokrata Seitz a.

Dunaj, 20. junija. Zbornica je nuj- nost predlog krščanskih socialcev sprejela s potrebno dvetretjinsko večino in pričela meritorično razpravo.

Dunaj, 20. junija. Dr. Scheicherju se je zdravje zboljšalo. Vida baje ne bo iz- gubil.

Budimpešta, 20. junija. V jutrišnji seji ogrskega državnega zbora bo predlagala ogrska koalicija nezaupnico Fejervarijevemu ministru. Fejervary bo nato podal ostavko, katere pa vladar ne bo sprejel. Tako se bo dobil modus, da se na zunanje kaže to mi- nistrstvo kot ustavno. — Fejervary bo jutri predložil predlogi o indenniteti in o vojaških novincih in šele če bodo hudi škan- dali bo odgodil zasedanje.

Rim, 20. junija. Vsi italijanski listi povdarjajo, da nova papeževa okrožnica po- menja odpravo naredbe „non expedit“, ker dovoljuje, da se smejo ital. katoličani udele- ževati velitev, ustavnih sredstev in dostoj- janstev, ako škofje to dovolijo.

Peterburg, 20. junija. (Petr. „brz. agent.) Car Nikolaj je včeraj v Petrovem dvorcu vsprejel v privatni avdijenci de- putacijo moskovskega kongresa zemstev ter župana in zastopnike Peterburga. Knez Tru- beckoj je imel na carja daljši nagovor, v katerem je slikal žalostne razmere na Ru- skem. Knez je govoril pol ure. Njegov go- vor je napravil na carja globok utis. Potem je govoril Fedorov kakor zastopnik Peter- burga. Car je v daljšem govoru omenil ogromnih žrtev, ki jih zahteva vojska, zlasti zadnjega poraza na morju.

Peterburg, 20. junija. Car je svoj govor deputaciji zemstev končal tako-le: „Zahvaljujem se vam, gospodje, na čustvih, ki ste mi jih izrazili. Verujem vaši želji, da naj se ustvari podlaga za nov red stvari. Moja volja, volja carska, je, da naj se skliče narodna skupščina, in ta volja se mora izvesti. Moja volja se bo izvršila: to lahko sporočite prebivalcem na kmetih in v mestih. Od današnjega dne naprej mi boste vi pomagali pri mojem novem delu. Na- rodna skupščina bo obnovila staro vez med Rusijo in carjem in bo ustvarila podlago za nov red, ustanovljen na rusko-narodnih na- čelih.“

Peterburg, 20. junija. Zemstva in ruski inženirji so sklenili, da prično stavko,

če vlada ne dá garancij, da se res skliče ljudsko zastopstvo.

Varšava, 20. junija. V Libavi so z revolverjem smrtno ranili pastora Goldmanna, ker je govoril proti terorizmu.

Peterburg, 20. junija. General Linevič poroča: Dne 16. t. m. zjutraj napadel je en ruski oddelek sovražnika pri Ljaojančunpenu ter ga potisnil proti jugu. Naši oddelki so zasedli eno selo, a Japonci so se ob 6. uri umaknili. Japonske čete so zasedle pozicije pri Hianče, a so razpršene. Sovražnik je potisnjen proti Konoenu in Buši.

Tokio, 20. junija. Danes je bila pri ministrskem predsedniku daljša konferenca. Cuje se, da je bila predmet konference natančna sestava mirovnih pogojev.

Berolin, 20. junija. Linevič se bo umaknil v Harbin.

New York, 20. junija. Roosevelt pozika Japonce pregovoriti, da bi dovolili trimesečno premirje na bojišču. Med tem časom Rusija ne bi pošiljala čet na bojišče.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
19	9. zveč.	736,3	+18,5	sl. svzh.	sk. obl.	0,0
20	7. zjut.	737,1	+16,6	brezvetr.	"	
	2. pop.	737,4	+23,1	sl. jzh.	"	

Srednja včerajšnja temp. +19,3°, norm. +18,2°.

Mlad trgovski pomočnik

sedaj službujoč v neki večji trgovini z mešanim blagom na deželi **želi službo premeniti.**

1259 3-1 Naslov pove upravnistvo.

Orglar

Janez Zupančič

iz **Dol. Podboršta pri Trebnjem** se priporoča častitim župnim uradom za popravila in uglasovanje cerkvenih orgel. Jamči za dobro delo in primerno ceno. — Ugodna 1231 3-3 izpričevala so na razpolago.

Vse vrste modnega blaga

radi konca sezone po zelo znižanih cenah priporoča

Ernest Sark, Dvorni trg 3.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ javlja pretožno vest, da je njegova mnogoletna, prezaslužna članica in odbornica, gospica

Gusta Nolli

dné 18. junija na Dunaju umrla.

Truplo preblye rajnice se bo prepeljalo v Ljubljano in z južnega kolodvora v sredo 21. junija ob 6. uri popoldne spremilo k sv. Krištofu.

Blag ji spomin!

Častiti člani pevskega zbora, ženski in moški, se pozivljajo, da se polnoštevilo udeleže pogreba.

V Ljubljani, dné 19. junija 1905.

Odbor.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena nepozabna hči in sestra, gospodična

Gusta Nolli

dné 18. junija po kratki bolezni, prevadena s tolažili sv. cerkve na Dunaju mirno v Gospodu zaspala.

Predraga pokojnica se prepelje v sredo, 21. junija, ob 6. uri popoldne od južnega kolodvora k Sv. Krištofu k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dné 18. junija 1905.

Srečko Nolli, oče; Marijana Nolli, sestra.

V imenu vseh sorodnikov.

Zahvala.

Povodom smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne mamice, gospe

Marije Karlovšek

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nas v bolezni in smrti preblye pokojnice tolažili, najsrčnejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, posebno visokočastitemu gospodu opatu, v. č. gg. oo. kapucinom, dalje slavnemu celjskemu pevskega društvu za ganljivo petje pred hišo in na grobu, in vsem, ki so spremili drago pokojnico k zadnjemu počitku. Iskreno se tudi zahvaljujemo za mnogobrojne krasne vence.

Celje, dné 19. junija 1905.

Žalujoči ostali.

Berite v svojo lastno korist oglase, ki bodo prihajali na tem mestu.

1194 104-4

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulice

obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

2 52-34

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 7.024.718 89.**

Stanje hran. **K 7.651.915 41.** Denarni promet **K 32.039.761 84.** Stanje rez. zaklada **K 120.878 15.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Ernest Hammerschmidta nasledniki

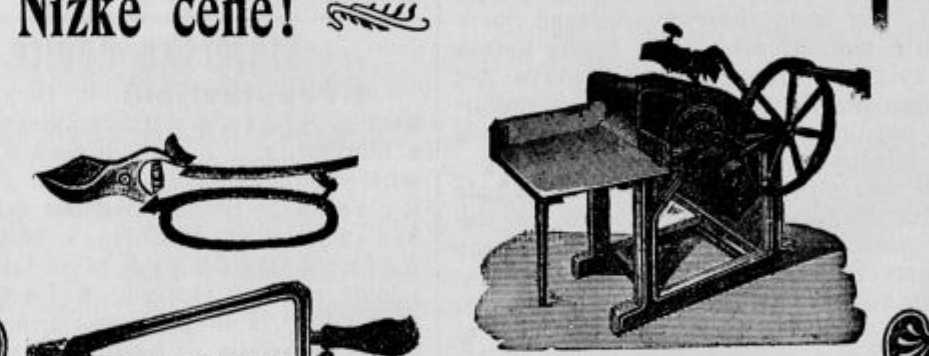
Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamečno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

671 60-95

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

18 150-64